

окруження пам'яток архітектури в Днепропетровске, Києве и других крупнейших городах Украины. При размещении многоэтажных зданий в исторически сложившихся городах следует учитывать их взаимодействие с памятниками архитектуры, формирующими исторический образ города, а также учитывать визуальное восприятие высотных объектов с дальних перспектив и удалённых точек.

Литература

1. Черкес Б. Национальная идентичность в архитектуре города / Богдан Черкес. – Львов : Изд-во НУ Львовская политехника, 2008. – 268 с.
2. Владимиров В. Градостроительство как система научных знаний / Владимиров В., Саваренская Т., Смоляр И.; под ред. И. Смоляра – М.: УРСС, 1999. – 120 с. – (Серия “Теоретические основы градостроительства”: Труды РААСН).
3. Линч К. Совершенная форма в градостроительстве / К. Линч ; пер. с англ. В.Л. Глазычева; под ред. А.В. Иконникова. – М.: Стройиздат, 1986. – 264 с.
4. Линч К. Образ города / К. Линч. – М.: Стройиздат, 1982. – 328 с.

Abstract

The experience of Europe and US on high-rise buildings placement in the large cities historical city center is analysed and their influence on formation of historical city center vision.

Key words: historical city center vision, high-rise buildings, large cities, city center.

Анотація

У статті аналізується досвід Європи та Америки розміщення висотних об'єктів у центральній частині великих міст та їх вплив на формування образу історичної частини міста.

Ключові слова: образ історичної частини міста, висотні об'єкти, велике місто, центральна частина.

УДК 711.43

О. Г. Подхватілін, студент гр.501-АМ,
О.О. Савченко, к. арх.,
*Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка*

ОСОБЛИВОСТІ ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРИРІЧКОВИХ ТЕРИТОРІЙ МІСТ НА ПРИКЛАДІ МІСТ УКРАЇНИ

Абстракт. В даній статті розглянуто особливості архітектурно-планувальної організації прирічкових територій міст України, котрі супроводжуються концентрацією суспільної функції, розміщенням значущих

архітектурних об'єктів, що формують образ міста та створюють виразний архітектурний ансамбль.

Ключові слова: прибережна смуга, «річковий фасад міста», береговий укіс.

Постановка проблеми. Архітектурно-планувальна організація прибережної території є одним з найважливіших питань при плануванні та забудові прирічкових міст. Об'єкти, які розміщуються на протяжному узбережжі, сприймаються цілісно, як «річковий фасад» міста, формують архітектурний образ, створюють перше враження, часто стають символами міст. Прирічкова зона має сприятливі природно-кліматичні умови, тут організується відпочинок міського населення, а отже, правильна забудова та благоустрій цієї зони набуває важливого соціального значення. Ця тема є актуальною для великих міст – крупних ділових та культурних центрів у яких відсутній виразний образ з боку річок, нераціональне використання узбережжя [1].

Аналіз останніх досліджень. Архітектурно-планувальне формування прибережних територій розглядалося в ряді наукових досліджень. Дисертаційне дослідження спиралося на праці, присвячені загальнотеоретичним проблемам розвитку міст і естетики архітектури, які викладені у працях: Баранова М.М., Білоусова В.М., Іконнікова А.В., Дьоміна М.М., Мардера А.П. та ін.

Мета статті. Розглянути особливості архітектурно-планувальної організації прирічкових територій міст України.

Виклад основного матеріалу. Широка озеленена заплава річки, яка перетинає місто, вносить своєрідний природний акцент в ландшафтну організацію території. Великі водні та озеленені простори (водно-зелений діаметр) є не тільки естетичним місцем відпочинку населення, а й виконують найважливішу оздоровчу функцію, будучи джерелом свіжого повітря.

Набережні-бульвари створюють сприятливі умови для пішоходів, і їх зелені коридори, розташовуючись поруч із водою, стимулюють провітрювання міської забудови. Вигляд міст, розміщених на берегах великих річок, водосховищ, морів, багато в чому залежить від привабливості їх набережних.

Об'єктивним фактором, що впливає на побудову міського ландшафту, є величина і конфігурація акваторії. У сучасному містобудівній практиці головна роль відводиться ансамблю, а не окремій споруді. Тому, розбиваючи протяжні набережні на окремі ділянки для додання їм різноманітності, підкреслюючи найбільш цікаві природні переваги, перетворюючи несприятливі ділянки, необхідно враховувати загальний архітектурно-просторове рішення всієї набережної [2]. Відстань між лінією регулювання ріки (лінією пересічення горизонту меженних вод з укосами берегів) і червоною лінією міської забудови

називають прибережною смугою. Прибережна смуга складається з набережної і берегового схилу. На міських територіях благоустрій берегових смуг проектують, враховуючи технічні, економічні та екологічні вимоги, але особливе значення надають естетичним вимогам, оскільки набережні є одним з домінуючих елементів міського середовища [4].

Набережні і поділяють на три категорії:

1. Набережні, призначені під забудову житловими і громадськими будинками, з улаштуванням проїзду вздовж водоймища (див. рис.1).
2. Набережні, призначені під парки і водноспортивні споруди (див. рис.2).
3. Набережні, що служать для господарських і транспортних цілей (порти, пристані склади та ін.) (див. рис.3).

При плануванні набережних вирішують два завдання – забезпечення проходу та проїзду уздовж берега ріки та укріплення берегів. Оформлення набережної повинно гармоніювати з архітектурним ансамблем забудови берегової смуги.

Вертикальним плануванням набережних захищаються від затоплення прилягаючі квартали, будинки і дорожні споруди – від шкідливого впливу ґрунтових вод. Поперечні профілі прибережної смуги проектують за різними схемами залежно від її містобудівного використання, рельєфу місцевості та особливостей водоймищ. Набережні можуть бути одно- і двох'ярусними залежно від крутизни і перепаду висот укосу чи від їхнього призначення, архітектурних і економічних міркувань [5].

Конструкцію набережної стінки визначають залежно від величини гідростатичного тиску води, характеристики ґрунтів у основі стіни, а також відповідних будівельних матеріалів. Стіну кам'яної чи бетонної набережної виконують з вертикальною чи похилою передньою гранню. Похила грань може мати постійний або перемінний ухил, наближаючись до увігнутої площини. Конструкції стін можна розділити на два основних типи – гравітаційні й пальові.

Укріплення берегових укосів. При укріпленні берегових укосів враховують архітектурно-планувальні вимоги, геологічні й кліматичні умови, методи виконання робіт і використання місцевих будівельних матеріалів, швидкість течії води у річці, рівень льоду при льодоході, рівень меженних вод, рівень високих вод [3].

Для захисту надводної зони берегових укосів застосовують обдернування, посадку чагарників, засів трави.

Для захисту підводної зони виконують кам'яний накид, залізобетонні чи кам'яно-хворостяні матраци.

Міські пляжі. Вибір території для організації пляжу на березі водойми проводиться з урахуванням виділення трьох різних за своїм функціональним призначенням зон. Безпосередньо пляж рекомендується розташовувати шириною 30-40м уздовж урізу води. Ця зона найбільш відвідувана, являє собою відкритий простір з роздягальнями та необхідним для прийняття сонячних ванн обладнанням. Поруч з нею розташовують зону для активного відпочинку. Вона являє собою смугу шириною від 15 до 40м паралельно берегу, на якій розміщуються майданчики і ділянки для гри в волейбол, бадмінтон, теніс і т.д. Спортивна зона проектується в безпосередній близькості від пляжу і є його логічним продовженням.

Рис.1. Оболонська набережна в Києві.

Рис.2 Набережна Одеси.

Рис.3. Набережна Перемоги Дніпропетровськ.

Висновки: Розглянувши категорії набережних та особливості їх планування, визначено їх важливість у формуванні рекреаційних об'єктів міст, підвищення рівня естетики міського середовища. Даний тип архітектурних об'єктів має велику складність своєї організації, адже поєднує в собі елементи як архітектурно-містобудівних об'єктів, так і інженерно-захисних споруд

Література

1. Яременко Н. М. Особенности визуального восприятия застройки приморских территорий в городах// Перспективні напрямки проектування житлових та громадських будівель: Збірник наукових праць. - К.: КиївЗНДІЕП. - 2003. - С.188-193.
2. Яременко Н. М. Анализ опыта организации застройки набережных// Перспективні напрямки проектування житлових та громадських будівель. Спеціальний випуск: Збірник наукових праць.- К.: КиївЗНДІЕП.- 2004. - С. 191-193.
3. Федосеева О. С. Методика ландшафтного анализа приречных территорий / О. С. Федосеева // Науч. журн. КубГАУ. – М., 2013. – №92 (08). – Режим доступа: <http://ej.kubagro.ru/2013/08/pdf/27.pdf>.
4. Клопко Г. К. Принципы и приемы формирования застройки прибрежных территорий г. Днепропетровска в современных условиях / Г. К. Клопко, Е. Г. Козиенко // Вісник Придніпр. держ. акад. будівниц. та архітектури. – Д. : ПГАСА, 2012. – № 1 – 3. – С. 12 – 17.
5. Большаков А. Г. Проектирование городских набережных / А. Г. Большаков. – Иркутск : Изд-во ИрГТУ, 2009. – 120 с.

Аннотація

В статье рассмотрены особенности архитектурно-планировочной организации приречных территорий городов Украины, которые сопровождаются концентрацией общественных функций и размещением значимых архитектурных объектов, которые формируют образ города и создают выразительный архитектурный ансамбль.

Ключевые слова: прибрежная полоса, речной фасад города, береговой уклон.

Annotation

The article describes the features of the architectural and planning organization of the riverine areas of Ukrainian cities, which are accompanied by the concentration of public functions, and placing the significance of architectural objects that form the image of the city and create an expressive architectural ensemble.

Keywords: coastal strip, river facade of the city, coast bias.

УДК 711.459.6 711. 122

Л.К. Поліщук

к. арх., доцент кафедри архітектурного проектування,

З.В. Лукомська

к. арх., доцент, в. о. завідувача кафедри архітектурного проектування,

*Івано-Франківський національний технічний університет
нафти і газу (Україна)*

ГЕНЕЗА ІСТОРИЧНИХ МІСТОБУДІВНИХ КОМПЛЕКСІВ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ XVII – XVIII СТ.

Анотація. У даному дослідженні представляємо характерні та унікальні містобудівні комплекси Івано-Франківської області, які відтворюють особливості та ідейний зміст містобудівних процесів XVII – XVIII ст. Це колишні міста, які були відображенням ренесансно-барокових містобудівних теорій Європи. Більшість таких поселень, з часом втратили статус міст і, на жаль, не розглядалися як цінні пам'ятки історичного містобудування. Сформоване у XVII – XVIII ст. архітектурно-просторове середовище цих міст, незважаючи на значні втрати, зберігає на даний час історичну об'ємно-розпланувальну структуру і представлене такими об'єктами, як ринок, ратуша, сакральні споруди, палацово-замкові комплекси.

Ключові слова: урбаністична спадщина, історичний центр міста, цінні історичні об'єкти.